

Rozvíjení úspěchu v útočných operacích

Redakčně upravený obsah článku plukovníka V. F. Šulgina, kandidáta vojenských věd, docenta, uveřejněný v sovětském časopise „Vojennaja mysl“ č. 3/1984.

Problematika rozvíjení útoku měla vždy velmi důležitý význam při úplném dokončení zničení nepřítele v boji a operaci. Hlavním faktorem jejího řešení byla úroveň rozvoje prostředků útoku a obrany.

Problematika rozvíjení taktického úspěchu v operační se pronikavě projevila i v předválečném období. Poprvé teoretické základy jejího řešení byly rozpracovány sovětskou vojenskou vědou před začátkem druhé světové války a našly svůj odraz v teorii hluboké útočné operace. Správnost hlavních zásad, které se týkaly rozvíjení úspěchu v operační hloubce nepřítele, přesvědčivě potvrdila sražení Velké vlastenecké války. Současně však bojové zkušenosti podstatně opravily a doplnily některé závěry z hlediska podmínek, způsobů organizace a vedení útoku ve vysokých tempech, do velké hloubky a s rozhodným ničením velkých uskupení nepřítele. Tyto zkušenosti mají značný význam také v současné době, protože mnohé rysy a podmínky, ve kterých byly vedeny útočné operace v letech minulých války, jsou charakteristické i pro soudobé operace.

V současné době rozpracování problematiky rozvíjení útoku v operační hloubce se musí uskutečňovat na základě zásadních kvantitativních a kvalitativních změn v prostředcích ozbrojeného zápasu, v organizační struktuře vojsk, stálého a rychlého růstu jejich palebných, úderných a manévrovacích možností, s přihlédnutím k bohatým zkušenostem z minulých válek.

Současné období rozvoje vojenství charakterizuje nebyvalá intenzifikace rozpracování kvalitativně nových prostředků ozbrojeného zápasu a hromadné vyzbrojování mnohých armád těmito prostředky. V jejich výzbroji jsou nejnovější systémy, které mohou používat jaderné zbraně, vysoce mobilní a vysoce přesné řízené a samonaváděcí konvenční prostředky ničení a také velmi dokonalé prostředky velení. Armády NATO budou v nejbližší době vyzbrojeny průzkumnými a palebnými systémy různého určení, v důsledku čehož bojové možnosti vojsk se dále zvýší.

Podle dlouhodobého plánu přezbrojování vojsk NATO se zvýší úloha operací s použitím konvenčních prostředků ničení s cílem zničit v krátké době protistojící uskupení vojsk (sil). Americké velení rozpracovalo a zavádí do vojsk NATO koncepci „kombinované vzdušné a pozemní operace — 2000“. Její hlavní myšlenkou je vedení vysoce manévrové činnosti se současným efektivním využitím palebných úderů na druhé sledy operačních svazů a přisunované zálohy nepřítele z hloubky.

Útok, tak jako i dříve, je považován za hlavní druh bojové činnosti. Značný význam však mají také obranné operace. Jejich cílem je nyní nejen udržet terén, ale zničit vojska v útoku. Mezi nové tendence při vedení obrany patří snaha předejít útočníka ve vedení mohutných palebných úderů a v manévru vojsky; aktivní působení

do celé hloubky operační sestavy uskupe-
ní nepřítele s cílem dezorganizovat jeho
velení a zmařit zámysl použití druhých
sledů [tzv. „hluboké ničení s narůstající
intenzitou“]; zvýšení podílu využívání
vzdušné sféry k dosažení úspěchu v ope-
raci nebo sražení a zvýšení pozornosti pro-
storů bojové činnosti na směrech soustře-
dění hlavních úsilí útočníka. V podstatě
jde o to, aby obrana svazů a svazků zahr-
novala přibližně stejné proporce obranné
a útočné činnosti, tj. aby byla ještě aktiv-
nější.

**Rozvíjení úspěchu v útočné operaci před-
stavuje činnost velitelů, štábů a vojsk, za-
měřenou na udržení vysokých temp úto-
ku a dosažení cíle operace (boje) ve sta-
novené době. Dosahuje se ho vedením ja-
derných a palebných úderů na nepřítele,
rozhodnou činností vojsk prvních sledů,
včasným zasazením druhých sledů a zá-
lohou do sražení (boje) a manévrem vojsk na
směry, kde se projevil úspěch.**

Rozvíjení útoku v soudobých operacích
je spojeno s hromadnými ztrátami stran,
a to i za podmínek použití jen konvenč-
ních prostředků ničení. Bojová činnost
v operační hloubce bude charakterizována
vysokou dynamikou, rychlým průběhem,
náhlými a často nepředvídanými změnami
situace. Bude se vyznačovat vysokou in-
tenzitou boje o získání převahy a pevnos-
ti velení vojskům a zbraním, a také hlubo-
kým vzájemným vklíněním stran, častým
překonáváním vodních překážek, devasto-
vaných prostorů, požárů a zatopených a
zaminovaných prostorů (včetně prostorů
zaminovaných na dálku).

Tyto rysy jsou podmíněny na jedné straně
intenzivním zdokonalováním úderných
prostředků rozvíjení operace (boje) — tan-
ků, BVP, vrtulníků, letounů, prudce vzrů-
stajícími palebnými a manévrovacími mož-
nostmi útočníka, které umožňují vést mo-
hutné palebné údery na vojska nepřítele,
rychle soustředit hlavní úsilí na zvolených
směrech nebo v prostorech a okam-
žitě zabezpečit narůstání úsilí k dosažení
konečného cíle operace. Na druhé straně,
také obránce má dnes větší možnosti než
dříve zjistit směry úderů útočníka a při-
jmut efektivní protipatření k jejich neu-
tralizaci.

Ze získaných zkušeností z Velké vlas-
tenecké války a praxe operační přípravy
v poválečném období byly zpracovány
hlavní požadavky na rozvíjení útočných
operací. Tkví v tom, že je nutné zabezpe-
čovat narůstající úsilí především na těch
směrech, kde bylo dosaženo největšího

Toto bude mít za následek stále narůsta-
jící dynamiku bojové činnosti, náhlé zmē-
ny jejího charakteru a častý vznik netypic-
kých situací v boji.

V článku se budeme zabývat hlavními
tendencemi rozvíjení útoku v operační
hloubce nepřítele, které jsou ovlivněny
soudobou úrovní a perspektivami vytváření
nových prostředků ozbrojeného zápasu
z hlediska retrospektivní analýzy způsobů
řešení tohoto problému v útočných ope-
racích Velké vlastenecké války a v lokálních
válkách.

**úspěchu; přijímat efektivní opatření k vy-
tvoření rozhodující převahy nad nepříte-
lem právě na těchto směrech; předejít ho
v přijetí protipatření, která brání rozvíje-
ní útoku ve vysokých tempch; vojska, kte-
ra jsou určena k narůstání úsilí, zasazovat
do sražení včas, rychle a s překvapením,
vyvarovat se šablony, neustále projevoval
pružnost, tvůrčí přístup a iniciativu; udr-
žovat nepřetržitou a přesnou součinnost
mezi uskupeními různých druhů ozbroje-
ných sil, druhů vojsk a speciálních vojsk
s cílem rozvíjení operace ve vysokých tem-
pach, všestranně je zabezpečit, zvláště mu-
nicí a pohonnými hmotami.**

Splnění těchto požadavků může být za-
bezpečeno zdokonalováním rozpracovaných
a v letech války prověřených způsobů
i hledáním nových zásad dezorganizace
velení vojskům a zbraním nepřítele (zvlá-
ště vysoce přesným), dosažením pevnosti a
nepřetržitosti velení vlastním vojskům (si-
lám), neustálým zvyšováním mobility a
dostřelu (dosahu) prostředků ničení, zdo-
konalováním způsobů a zásad rychlého sou-
středování úsilí na nejdůležitějších smě-
rech útoku.

Rozhodující význam při dosažení rozhod-
ného rozvíjení útoku má princip současné-
ho ničení nepřítele do celé hloubky jeho
operační sestavy. Musí maximálně omezit
činnost obránce, oslabit manévry zálohami
a dezorganizovat plánované vedení proti-
tečí a protiúderů. Tento princip v každém
období rozvoje vojenství je obohacován
novým obsahem.

**Hloubka současného palebného ničení
nepřítele a možnosti vojsk v útoku využít
jeho výsledků se musí optimálně skloubit.**
Tuto zásadu potvrzují také zkušenosti z vá-
lek. V období zrodu teorie hluboké operace
vznikl požadavek nutnosti současného pa-
lebného ničení nepřítele do hloubky 300
až 400 km. Avšak reálné možnosti splnit
tento požadavek v předválečném období
nebyly. Ani v letech Velké vlastenecké vál-
ky, kdy dostřel prostředků ničení a ma-

névrost vojsk značně vzrostly, nebylo možno zabezpečit současně ničení obrany do celé operační hloubky. Údery letectva na daleké objekty neměly očekávané výsledky. Jejich účinnost prudce vzrostla, když byly těsně skloubeny s činností frontových a armádních rychlých skupin, které vedly přepadovou činnost v týlu nepřítele. Zkušenosti z Velké vlastenecké války ve druhém a zvláště ve třetím období potvrdily, že současné působení do celé operační hloubky obrany nepřítele je možné jen za podmínek komplexního přístupu k tomuto problému. Přitom rozhodující význam měly: vybojování nadvlády ve vzduchu, mohutné údery letectva na nejdůležitější objekty v týlu nepřítele a rozhodné vyjítí frontových a armádních rychlých skupin i předsunutých oddadů k nim. Nedostačující byly dále činnosti letectva a přesnost bombardování. Nízký efekt mělo letectvo při obraně rychlých skupin proti úderům vzdušného nepřítele. Zřídka byly využívány vzdušné výsadky, vysazované do týlu nepřítele v důsledku nedostatečného rozvoje vojenského dopravního letectva a vzdušných výsadek vojsk. To všechno neumožňovalo plně realizovat princip současného působení do celé hloubky operační sestavy nepřítele.

Jiná situace vznikla v soudobých podmínkách, kdy dostřel jaderných prostředků a konvenčních zbraní prudce vzrostl, zvýšila se přesnost jaderných a palebných úderů, široce jsou rozvinuty výsadkové prostředky taktického a operačního určení.

To však neznamená, že zkušenosti získané v letech minulých války v oblasti současného působení do celé hloubky vojsk v obraně úplně ztratily na významu. Naopak, mnohé jejich aspekty mají trvalou platnost, i když v současné době má tento princip nový obsah.

Značný pokrok je zaznamenán v chápání hromadění sil a prostředků na rozhodujících směrech ve spojitosti s vývojem vysoce přesných zbraní a mohutnými účinky střel v armádách NATO. Cílem palebného ničení vojsk v obraně v minulosti bylo dosažení rozhodné převahy sil nad nepřítelem na zvolených směrech. K dosažení tohoto cíle byla v letech Velké vlastenecké války na nejdůležitějších z nich vytvářena průměrná převaha v tancích 3—5, v živé síle 5—7, v dělostřelectvu 7—9násobná.

Tendence vytváření rozhodující převahy na směrech hlavních úderů útočnicka neztratila na svém významu ani v budoucnosti, přičemž stupeň převahy může zůstat přibližně na stejné úrovni.

V minulosti, vzhledem k menšímu dostřelu a nižší efektivitě palby, bylo hromadění sil a prostředků dosahováno hlav-

ně soustředováním jejich značného množství na úzkých úsecích a v plošně omezených prostorech.

V současné době, kdy se prudce zvětšily dostřel a efektivnost prostředků ničení, je velmi nebezpečné hromadit na dlouhou dobu na zvolených směrech takové množství sil, protože údery soudobých vysoce přesných palebných kompletů nepřítele vedené na tato soustředění vojsk mohou způsobit nedozírné ztráty. Proto místo vysoké a stálé koncentrace sil a prostředků vystupuje do popředí tendence k hromadění palby a krátkodobému soustředování vojsk k zabezpečení převahy nad nepřítelem s cílem rychlého využití jeho výsledků a dalšího rozptýlení svazků a útvarů. **Boj o palebnou převahu na zvolených směrech má v současných podmínkách prvotní význam pro rozvíjení útočné operace.**

Dosažení palebné převahy je zvláště aktuální ve spojitosti s vývojem vysoce přesných zbraní a s perspektivami vytváření průzkumných a palebných systémů různého určení v armádách USA a jiných států NATO. Tyto systémy mohou vést průzkum cílů do hloubky od 10—15 do 500—600 km, ničit je vysoce přesnými řízenými a samonaváděcími střelami a plnit tyto úkoly ve velmi krátké době. Tyto systémy jsou určeny zejména k ničení druhých sledů a záloh, tj. zvláště těch prvků operační sestavy, které by měly být využity k rozvíjení úspěchu v operační hloubce nepřítele. Podle toho jak budou postupně armády vybavovány novými systémy zbraní, je možné očekávat, nebudou-li přijata potřebná opatření, že se značně zvýší ztráty vojsk druhých sledů a záloh ve srovnání se ztrátami, které mohou mít svazky prvního sledu. Doposud tomu bylo opačně. **Z toho plyne, že obrana a ochrana druhých sledů a záloh proti působení průzkumných a palebných systémů nepřítele a všestranné zvýšení jejich odolnosti v podmínkách širokého použití vysoce přesných zbraní je novým problémem, který vyvstal doslova v posledních letech.**

K jeho řešení, jak o tom svědčí zkušenosti z lokálních válek, je nutné:

- přijmout nejenergičtější opatření s cílem dezorganizace systému velení vojskům a zbraním nepřítele,
- ničit prostředky dalekého dosahu, zvláště průzkumné a palebné systémy nepřítele ihned po jejich zjištění,
- spolehlivě blokovat činnost nepřítele ve vzduchu, zvláště vytvořením mohutného systému PVO,
- dovedně soustřeďovat a uskutečňovat přesun druhých sledů a záloh na čáru zasažení do sražení, rychle, v rozčleněných sestavách a s překvapením pro nepřítele,

— zvyšovat možnosti druhú vojsk a speciálních vojsk organizovaně a v krátkých lhůtách překonávat různé překážky a minová pole, které nepřítel vytvořil s využitím prostředků minování na dálku na osách přesunu druhých sledů (záloh) s cílem izolace jednotlivých prostorů bojové činnosti, — dovedně používat prostředky maskování.

Mnohé dalekonosné a vysoce přesné prostředky palebného ničení armád NATO jsou zpravidla umístěny ve vzduchu. **Proto pro získání palebné převahy má stále větší význam vzdušný prostor. Vybojování nadvlády ve vzduchu může být tak hlavním směrem při řešení úkolů rozhodného rozvíjení útoku.**

Zkušenosti z lokálních válek svědčí o tom, že uvedení principu současného působení proti nepříteli do celé hloubky jeho sestavy do života je nemyslitelné bez získání nadvlády v éteru. Radioelektronika pronikla do všech oblastí soudobých armád a je základem velení vojskům a zbraním. Tohoto faktoru široce využívá agresor v soudobých lokálních válkách organizováním aktivního elektronického boje s cílem ochromit systémy velení. Druhá strana se bude snažit udělat totéž.

V letech Velké vlastenecké války věnovali velitelé a náčelníci všech stupňů zvláštní pozornost ničení míst velení nepřítel a uchování odolnosti vlastních.

V současné době, v souvislosti s podstatným růstem možnosti vedení průzkumu a ničení míst velení má boj o zvýšení odolnosti a spolehlivosti systému velení a v důsledku toho o získání nadvlády v éteru mimořádný význam. **Jeho podstata spočívá v tom, aby nepřítel byl zbaven možnosti cílevědomě a koordinovaně používat jeho síly a prostředky ničení, byla rozhodně snížena efektivnost palebných úderů a současně vytvořeny optimální možnosti pro vlastní vojska. Bez toho nedosáhnou vojska v operační hloubce potřebného úspěchu a hrozí nebezpečí, že jejich účinnost bude zmařena.**

Zmínili jsme se o nejdůležitějších faktorech, na kterých závisí realizace principu současného působení na nepřítel a do celé jeho hloubky k rozhodnému rozvíjení útoku. Jde o problematiku, která v podstatě nově vznikla v poválečném období a zvláště v současné době. To však neznamená, že zásady a způsoby rozvíjení úspěchu útočné operace, které vznikly na základě zkušeností z minulé války, ztratily na svém významu. Naopak, jejich hluboké studium z hlediska současného stavu vojenství je jedním z důležitých úkolů vojenské vědy. Vezměme např. problematiku zasazení

rychlých skupin do sražení. V minulé válce byly tyto skupiny zasazovány zpravidla v závěrečném období průlomu hlavního pásma obrany nepřítel. V té době byla plně motorizovaná jen tanková a mechanizovaná vojska. Hlavní část pěchoty postupovala pěšky, a proto nemohla dostatečně rozhodným způsobem rozvíjet úspěch. K tomu byly využívány frontové a armádní rychlé skupiny.

V soudobých podmínkách pozemní vojska armád vyspělých států jsou plně motorizovaná. Proto každý svazek a svaz je schopen ihned po průlomu obrany zahájit rozvíjení úspěchu, zvláště silami vysoce mobilních útvarů, předsunutých a obcházejících odřadů. K této činnosti mohou vojska přejít **od samotného začátku útočné operace.** V současné době vznikly možnosti ve velmi krátké době způsobit nepříteli těžké, nenahraditelné ztráty, vytvářet v jeho operační sestavě rozsáhlé trhliny a okamžitě jich využívat k rychlému proniknutí vojsk do týlu. To bude zvláště charakteristické pro válečnou činnost s použitím nepřátelských vysoce přesných zbraní.

V letech minulé války se dostatečně přesně vyhranila diferenciace bojových úkolů, způsobu a lhůt zasazování druhých sledů do sražení (boje). Např. druhé sledy střeleckých divízi byly zasazovány do boje většinou první den útoku k narůstání úsilí po dokončení průlomu hlavního pásma obrany a po odražení protiztečí nepřítel, druhé sledy střeleckých sborů k obsazení druhého pásma z chodu první den útoku nebo ráno následujícího dne. Druhé sledy armád byly zasazovány k průlomu armádního pásma a mezilehlých obranných čar druhý až třetí den útočné operace.

Bojová činnost bude probíhat v podmínkách hlubokého vzájemného vklínění stran a bude charakterizována mimořádně rychlými a náhlými změnami situace. V souvislosti s tím mohou vojska dosáhnout největšího úspěchu ne vždy na těch směrech, které byly původně zvoleny. Kromě toho v řadě případů může druhý sled nečekaně v několika minutách ztratit bojeschopnost v důsledku mohutných úderů RVD a letectva s použitím konvenčních prostředků ničení a zvláště jaderných.

To znamená, že plánovaný způsob zasazení druhých sledů v průběhu útočné operace může být zásadně narušený a místo druhého sledu svazku bude nutné okamžitě zasadit do sražení např. druhý sled svazu, a to na jiném směru a k plnění nového, neplánovaného úkolu. V současné době se částečně ztrácí rozdíl mezi druhým sledem a zálohou. Na jedné straně musí být druhý sled cílevědomě připravován ke splnění stanoveného úkolu, na druhé stra-

ně musí být schopen plnit také neočekávaně vzniklé úkoly, přičemž se jejich rozsah značně rozšiřuje. To je jednou ze stálých tendencí, charakteristických pro současnou činnost.

V letech minulé války byly zřídka kdy druhé sledy zasazovány do boje k nahrazení svazku a útvarů prvního sledu, které náhle ztratily bojeschopnost. V soudobých podmínkách to bude velmi pravděpodobné, zvláště bude-li bojová činnost vedena s širokým využitím vysoce přesných prostředků nepřítel. Jestliže uvažujeme, že obránce bude s maximální aktivitou bránit rozvíjení našeho úspěchu a organizovat s tímto cílem řadu speciálních opatření k izolaci prostoru bojové činnosti, bude používat rakety, letectvo, různé výsadky, průzkumné a palebné systémy a prostředky minování na dálku, pak je zřejmé, že protioopatření izolace a nahrazení vojsk, která ztratila bojeschopnost, zasazovanými druhými sledy do sražení budou velmi složitými problémy, jejichž efektivní řešení vyžaduje další hluboké teoretické rozpracování.

Značná intenzita ozbrojeného zápasu a ostrý boj za získání a udržení iniciativy v soudobých podmínkách podmiňují i řadu jiných tendencí a zvláštností, které mají vztah k rozvíjení útoku.

V letech Velké vlastenecké války bylo maximální palebné působení na zasazovanou vojska do sražení k rozvíjení útoku soustředěno bezprostředně v období jejich rozvíjení a zasazování. V současné době tomu může být jinak: nejsilnější údery mohou být na druhé sledy vedeny ještě v období, kdy se nacházejí v prostorech soustředění a za jejich přesunu na čáru zasazení do sražení. Proto odvrácení takových úderů, spolehlivá obrana druhých sledů a záloh ze vzduchu, jejich rychlé a organizované vyvedení zpod úderu a další opatření, která zvyšují odolnost druhých sledů a záloh, nabývají v současné době na prvořadém významu.

V letech války byly frontové a armádní rychlé skupiny i druhé sledy většinou zasazovány do sražení v kompletní sestavě. V současných podmínkách v důsledku uvedených příčin nemusí být taková možnost. V řadě případů druhé sledy a jiné svazky, určené k rozvíjení útoku, bude nutné zasazovat do sražení postupně, podle toho jak dosáhnou stanovených čar zasazení. To však neznamená, že není nutné se snažit dosáhnout současně zasazení druhého sledu do sražení. V tomto případě bude efektivnost jeho použití maximální.

V současných podmínkách je rychlý manévř nejen účelný, ale i zvláště nutný, protože vedení útočné operace bude charakte-

rizované nevyhnutelně častými a náhlými změnami operačně taktické situace a nutností častěji než dříve přenášet hlavní úsilí vojsk v útoku na nové směry. To potvrzují také zkušenosti z lokálních válek posledních let.

Rozhodující úlohu při rozvíjení útoku v operační hloubce nepřítel v letech války měly frontové a armádní rychlé skupiny. Z analýzy bojové činnosti tankových a mechanizovaných sborů, které byly v sestavě těchto skupin, vyplývá, že rozhodné soustředění letectva a dělostřelectva ve prospěch činnosti rychlých skupin a kromě toho i jejich vysoká pohyblivost (ve srovnání se střeleckými svazky) ve velké většině případů zabezpečovaly jejich odtržení od vojsk prvního sledu a aktivní samostatnou činnost v operační hloubce. V závěrečném období války byla dálka odtržení těchto vojsk v průměru 35–50 km a často převyšovala i 100 km.

Frontové rychlé skupiny vytvářely velká ohniska aktivního boje, rozhodným způsobem se pohybovaly v týlu nepřítel, v případě nutnosti uskutečňovaly manévry v celém pásmu útoku frontu a nezadržitelně se snažily splnit konečný cíl operace. Bojovou činnost vedly většinou v celém obvodu těchto ohnisek, protože německé fašistické velení dělalo všechna opatření k blokování a izolaci rychlých skupin. V důsledku toho současně na různých směrech nebo postupně na některém z nich se přecházelo k pronásledování nebo k vedení šťastného boje, byl uskutečňován průlom obranných postav, byly odráženy protitúdry, obklíčována uskupení nepřítel a někdy přecházely rychlé skupiny i k dočasné obraně.

V současné době rozsah úkolů vojsk, která rozvíjejí úspěch bude pravděpodobně ještě širší, protože budou muset překonávat rozsáhlé prostory zamoření, boření, požárů a zátop, vést boj se vzdušnými výsadky, které byly vysazeny v jejich týlu, odstraňovat následky hromadných palebných úderů vysoce přesných zbraní nepřítel, obnovovat narušené velení vojskům a zbraním, plnit řadu dalších úkolů, které mohou vzniknout v průběhu útočné operace, vedené s širokým použitím nejnovějších prostředků ničení.

V soudobých podmínkách v souvislosti s úplnou motorizací vojsk bude rozvíjení útoku představovat rozhodnou činnost vedenou samostatnými uskupeními v hloubce nepřátelské obrany ve dne i v noci v rozčleněných nebo předbojových sestavách s cílem rozdělit jeho operační sestavu, obejít hlavní uzly odporu a v dalším je blokovat a zničit údery letectva a palbou dělostřelectva. Při rozvíjení úspěchu je vel-

mi důležité vytvořit u vojsk zvýšené zá-
soby materiálových prostředků.

V souvislosti s problematikou rozvíjení útoku v operační hloubce nabývají na vý-
znamu některé aspekty **vzdušné mobility vojsk**. Přenesení stále většího úsilí v ope-
racích do vzdušného prostoru, rozšíření
činnosti vzájemného působení stran „verti-
kálně“ má stálou tendenci.

Projevují se a stále přesněji nabývají na
konečné podobě rysy všezahrnující roz-
sáhlé operace. V NATO procvičují činnost
v kombinované vzdušné a pozemní ope-
raci — 2000. Z toho vyplývá, že činnost ve
vzduchu a ze vzduchu bude stále více
ovlivňovat rozvíjení útoku. Těžiště bojové
činnosti se postupně přenáší do vzduchu
Na vybojování nadvlády ve vzduchu stále
ve větší míře závisí průběh a výsledek vše-
vojskových operací a sražení. V posledních
letech probíhá prudký rozvoj vojskového
letectva a vrtulníků. Ze zkušeností z lokál-
ních válek vyplývá, že v boji a operaci mo-
hou plnit rozsáhlejší úkoly než v nedávné
minulosti, a to zejména:

- ničení řízenými zbraněmi nekrytých
a krytých cílů, zvláště obrněných,
- vysazování vzdušných výsadků,
- přepravy vojsk, výzbroje a různého
materiálu,
- vedení radiačního, chemického a že-
nijního průzkumu a zřizování výbušných
zátarasů,
- zabezpečování velení, spojení atd.

Kromě toho se předpokládá značné zvý-
šit obranu letounů a vrtulníků s využitím
raketového systému MLMS, raket typu
POST nebo ADMS. V důsledku toho značně
vzroste efektivnost úderu ze vzduchu. V vy-
hodnocení lokálních válek vyplývá, že le-
tectvo zničilo 60—70 % tanků, nebo jed-
ním hromadným úderem zničilo 40—50 tan-
ků a dalších obrněných vozidel. To doka-
zuje, že boj o vybojování nadvlády ve
vzduchu stále více nabývá na významu a
vliv této nadvlády stále citelněji ovlivňu-
je průběh a výsledky operací pozemních
vojsk.

V těchto podmínkách můžeme očekávat,
že se značně zvýší podíl činnosti vzdušné-
ho sledu při rozvíjení úspěchu a větší se
rozsáhlejší letectva a vzdušných výsad-
ků.

Novými, nejdůležitějšími úkoly výsadků
(ve srovnání s druhou světovou válkou) bu-
dou: dezorganizace velení nepřítele, zni-

čení pozemních míst a středisek pro zpra-
cování dat průzkumných a palebných sy-
stémů a dalších nejdůležitějších objektů,
vytváření několika pohyblivých ohnisek
boje v týlu nepřítele, vázání bojem, rozdě-
lování jeho záloh a konečně narušování
schopnosti vést organizovaný odpor.

Stejná mobilita vojsk protistojících
stran vyžaduje nyní přijetí takových opat-
ření, která by výrazně snížila možnosti ne-
přítele vést aktivní vysoce manévrovou
obranu a současně by napomáhala zvyšo-
vání tempa bojové činnosti našich vojsk
v průběhu rozvíjení útoku.

Toho je možné dosáhnout především de-
zorganizací systému velení vojskům a
zbraním nepřítele, narušením odolnosti je-
ho obrany, spolehlivým a rychlým zničením
vysoce přesných palebných kompletů, nebo
nejdůležitějších jejich prvků, vázáním čin-
nosti nepřátelských vojsk do značné hloub-
ky vedením efektivních palebných úderů
a zamezením organizovaného manévru dru-
hými sledy a zálohami s využitím rozsáhlé
ho minování příslušných prostorů, čar, os
přesunů, ničením silničního svršku a také
ničením zásob munice, PH a dalších ma-
teriálových prostředků atd.

Současně je nutné organizovat a zabez-
pečit vysokou odolnost vlastních druhých
sledů a záloh jejich směrem rozptýlením
podél fronty a do hloubky, krátkodobým
soustředováním k vedení úderů na zvolených
směrech a nepřetržitým bojem s le-
tectvem a prostředky PVO. Základem těchto
opatření musí být snaha narušit ope-
rační pevnost nepřítele, rozdělit jeho us-
kupení podél fronty i v hloubce, dezorgani-
zovat jejich sladěnou činnost, zmařit zá-
mysl nepřítele a tím vytvořit nejvýhodněj-
ší podmínky k narůstání síly úderů a roz-
víjení útočné operace ve vysokých tem-
pech.

Je zřejmé, že tendence předejít nepřítele
v narůstání úsilí na zvolených směrech
útoku jen manévrem vševojskovými svazky
a svazky postupně ztrácí na významu a na
první místo vystupuje požadavek předejít
ho ve vedení mohutných a přesných pa-
lebných úderů. **Boj o rozvíjení úspěchu
v útočných operacích nabývá stále více na
palebném a ne silovém charakteru.**

Prvořadý význam má průzkum, rychlé
stanovení přesných souřadnic objektů ne-
přítele, jejich okamžitě a spolehlivě zniče-
ní.

Rozvíjení útoku v operační hloubce nepřítele je jedním z nejsložitějších současných
problémů operačního umění jeho řešení je nemyslitelné bez vysoké úrovně odborného
mistrovství velitelů, náčelníků a štábů všech stupňů, bez hlubokých znalostí charak-
teru a tendencí rozvoje boje a operace, bez důkladného hodnocení možností, způsobů
a zásad použití nejnovější techniky.